

Utbildningsinspektion i Segersta skola och Kilafors skola förskoleklass och grundskola årskurs 1–6 och 1–9

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av rektorsområdet	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten.....	4
Bedömning av verksamheten	6
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	10

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Segersta skola den 16 maj och Kilafors skola den 17– 8 maj 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år. Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Segersta och Kilafors skolor, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Segersta skola och Kilafors skola intervjuades rektorer, lärare, elevvårdspersonal, elever samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte verksamheten i förskoleklasserna och lektioner i grundskolan. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av rektorsområdet

Segersta skola	Antal barn/elever
Förskoleklass	11
Grundskola	59
Obligatorisk särskola	1

Kilafors skola	Antal barn/elever
Förskoleklass	21
Grundskola	348
Obligatorisk särskola	3

Uppgifterna är skolan egna i maj 2006.

Segersta skola omfattar förskoleklass till årskurs 6 och personalen är indelad i två arbetslag, ett för förskoleklass till årskurs 2 och ett för årskurserna 3–6. Förutom förskoleklassen är eleverna indelade i tre åldersblandade grupper, årskurserna 1–2, årskurserna 3–4 och årskurserna 5–6. Hem- och konsumentkunskap, slöjd, moderna språk och elevens val får eleverna i Kilafors skola. Rektorn har åter börjat arbeta på skolan sedan i början av maj 2006 efter ett uppehåll då hon arbetade som områdeschef för Kilaforsområdet. Ungefär hälften av eleverna åker skolskjuts till och från skolan. Segersta skola byggdes 1950 och genomgick en större renovering 2005.

Kilafors skola omfattar förskoleklass till årskurs 9 och personalen är indelad i fyra arbetslag, förskoleklass till årskurs 2, årskurserna 3–5, årskurserna 6–7 och årskurserna 8–9. Skolan leds av två rektorer; en som har ansvar förskoleklass och årskurserna 1–5 och en för årskurserna 6–9. Ungefär hälften av eleverna åker skolskjuts till och från skolan. Kilafors skola byggdes 1949 och byggdes till 1994.

Fram till maj 2006 hade en rektor ansvar för Segersta skola och Kilafors skola, från förskoleklass till årskurs 5. Efter omorganisationen har Segersta skola en egen rektor.

En elev vid Segersta skola och tre elever vid Kilafors skola är mottagna i den obligatoriska särskolan och får sin utbildning som integrerade elever i grundskolan.

Segersta skola och Kilafors skola deltar i ett landsomfattande försök där den nationella timplanen inte reglerar hur mycket undervisning varje elev skall ges inom ett visst ämne. En av de bärande tankarna i försöket är att målen för utbildningen i framtiden måste bli det viktigaste styrinstrumentet, inte den tid som används för att nå dit.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Segersta skola och Kilafors skola och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplan och övriga skolförfattningar.

Eleverna trivs och är trygga vid de båda skolorna. Såväl kunskapsresultaten som skolornas resultat av arbetet med normer och värden är goda. Uppföljning visar att Kilafors skolas elever fortsätter med gymnasiestudier med goda resultat. Det finns en bra samverkan med föräldrarna. Skolorna har bra rutiner för att identifiera och ge elever olika former av stöd.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Både Segersta skola och Kilafors skola bör förbättra sin uppföljning av elevernas kunskapsresultat i alla ämnen i årskurs 5.
- Kilafors skola bör analysera elevernas kunskapsresultat och då särskilt skillnaden mellan pojkars och flickors resultat och vidta nödvändiga åtgärder med anledning av analysen. Vidare bedömer inspektörerna att skolan bör förbättra sitt arbete för att stimulera eleverna till att uppnå högre betyg.
- Skolorna bör förbättra arbetet med att öka elevernas kännedom om de nationella målen.
- Skolorna bör vidareutveckla sitt värdegrundsarbete för att eliminera de kränkningar som förekommer.
- Kilafors skola bör förbättra arbetet med klassråd och ytterligare stimulera till den delaktighet som arbetet med klassråd innebär.
- Skolorna bör förbättra elevernas ansvarstagande och inflytande över det egna lärandet och säkerställa att detta ökar med stigande ålder och mognad.
- Arbetsplanen bör förbättras så att den beskriver hur skolorna avser att arbeta för att nå målen för utbildningen. Den bör tas fram i samarbete med elever och föräldrar.
- Kilafors skola bör förbättra sitt arbete för att säkerställa en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning.
- Skolornas kvalitetsredovisningar bör förbättras så att de utgör ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen och där det tydligare framgår i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen förverkligas.
- Den pedagogiska ledningen bör förbättras.
- Rektorn för årskurserna 6–9 vid Kilafors skola bör säkerställa att eleverna får den för grundskolan garanterade undervisningstiden.
- Kilafors skola bör förbättra tillgången till ämneskompetens inom ämnet musik.
- Datortillgängligheten bör förbättras vid Kilafors skola

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Eleverna ges inte förutsättningar att nå de nationella målen i årskurs 5 i ämnet teknik (2 kap. 6 § grundskoleförordningen).
- Elevens val erbjuds inte i enlighet med författningarnas krav (2 kap. 19-20 §§ grundskoleförordningen).
- Betygsnivåer används vid bedömning av elevers uppgifter och kunskapsresultat i årskurs 7 (7 kap. 2 och 4 §§ grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Kunskaper

Enligt skollagen skall utbildningen i förskoleklass ligga till grund för fortsatt skolgång. Inspektörerna bedömer att eleverna i förskoleklasserna på Segersta skola och Kilafors skola ges förutsättningar att utvecklas i den riktning som målen för skolformen anger.

Segersta skolas resultat i de nationella ämnesproven för årskurs 5 visar för åren 2005 och 2006, med resultatet för 2005 inom parentes, att alla elever nådde målen i svenska båda åren. I engelska nådde 100 (85) procent målen och i matematik 92 (89) procent. Det finns ingen uppgift på hur många av eleverna som nådde målen i övriga ämnen i årskurs 5.

Kilafors skolas resultat i de nationella ämnesproven för årskurs 5 visar för åren 2005 och 2006, med resultatet för 2005 inom parentes, att 94 (94) procent nådde målen i svenska, 88 (85) procent i engelska och 95 (88) procent i matematik. Skolan har inte kunnat redovisa hur många av eleverna som nådde målen i övriga ämnen i årskurs 5.

Inspektörerna bedömer att både Segersta skola och Kilafors skola bör förbättra sin uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i alla ämnen i årskurs 5.

Av den officiella statistiken för Kilafors skola år 2005 framgår att det genomsnittliga meritvärdet var 199,8 mot genomsnittet i kommunen 196,3 och i riket 206,3. Flickor har bättre meritvärde än pojkar, 211,5 respektive 185,3. Uppgifter för föregående år saknas. År 2005 nådde 90 procent av eleverna i årskurs 9 målen vid de nationella ämnesproven i svenska respektive engelska och 86 procent i matematik. Andelen elever som nådde målen vid de nationella ämnesproven i samtliga tre ämnen var 76 procent och i samtliga kursplaneämnen 95 procent. Fördelat på kön nådde 96 procent av pojkarna och 94 procent av flickorna målen i samtliga ämnen. Enligt SIRIS, Skolverkets information om kvalitet och resultat i kommuner och skolor, var 98,4 procent behöriga till gymnasieskolan. Lärarna vid Kilafors skola uppgav vid intervjun att de satsade mycket på att alla elever skulle bli godkända. En fråga de ställde sig var om de i tillräcklig utsträckning stimulerar eleverna att uppnå högre betygsnivåer.

Rektorn framhöll att de uppgifter han fått från gymnasieskolan tyder på att eleverna har goda förutsättningar att klara sina gymnasiestudier.

Vid genomgång av uppgifter i SIRIS, noterar inspektörerna att flickornas betygsresultat 2005 avviker från pojkarnas i ett flertal ämnen. Det gäller särskilt bild, biologi, fysik, hemkunskap, moderna språk och musik där pojkarna har markant sämre resultat än flickorna. Rektorn är medveten om skillnaden men har ingen förklaring till den.

Kilafors skola redovisar genomgående goda resultat på de nationella ämnesproven som genomförs i årskurs 9. Resultatet i läsförståelse avviker dock markant.

Här har 32 procent av eleverna inte nått målen till skillnad från de övriga delproven i svenska, där samtliga elever nått målen. Rektorn och lärarna har också uppmärksammat detta men har ingen förklaring.

Inspektörerna bedömer att kunskapsresultaten i Kilafors skola generellt är goda. Inspektörerna bedömer emellertid att skolan bör analysera elevernas kunskapsresultat och då särskilt skillnaden emellan pojkars och flickors resultat samt vidta nödvändiga åtgärder med anledning av analysen. Vidare bedömer inspektörerna att skolan bör förbättra sitt arbete för att stimulera eleverna till att uppnå högre betyg.

I läroplanen anges att skolan skall klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har. När det gäller elevernas kännedom om målen för utbildningen, i form av kurs- och läroplansmål, framgår av intervjuerna vid båda skolorna att de har dålig kännedom om dessa. Inspektionen visar att elevernas kännedom om målen, i båda skolorna, i viss mån är beroende av vilken lärare de har. I Kilafors skola finns uppnåendemålen i svenska, matematik och engelska för årskurs 5 uppsatta på väggarna i några klassrum. Vid lärarintervjun angavs att elever under höstterminen i årskurs 5 får reflektera över om de tror att de kommer att nå målen i slutet av årskurs 5.

Inspektörerna bedömer att båda skolorna bör förbättra arbetet med att öka elevernas kännedom om de nationella målen.

Normer och värden

Resultatet av kommunens elevenkät för Segersta skola år 2005 visar att 96 procent av eleverna känner sig trygga på skolan och intervjuer med elever och föräldrar bekräftar den bilden. Kränkningar förekommer enligt elever och föräldrar vid enstaka tillfällen t.ex. i form av ”grova ord” och det är viktigt att skolan med kraft arbetar vidare för att motverka alla slags kränkningar.

Ovan nämnda elevenkät för Kilafors skola år 2005 visar att 97 procent av eleverna i årskurserna 2–6 känner sig trygga och 91 procent i årskurserna 7–9. Enligt de elever som inspektörerna talar med förekommer inte mobbning på skolan och de flesta känner till att skolan har en handlingsplan mot mobbning. Föräldrar ger dock exempel på att kränkande behandling kan förekomma men att skolan agerar snabbt när det förekommer. Av intervjuerna framgår att föräldrarna vid båda skolorna känner förtroende för skolans arbete med detta. Inspektörerna bedömer att skolorna bör vidareutveckla sitt värdegrundsarbete för att eliminera de kränkningar som förekommer.

Enligt läroplanen förutsätter elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling att de tar ett allt större ansvar för det egna arbetet och för skolmiljön, samt att de får ett reellt inflytande på utbildningens utformning. Eleverna vid Segersta skola uppgav vid intervjuerna att de har inflytande över skolmiljön i stort genom klassråd och elevråd och utvecklar därigenom sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

I Kilafors skola kan man av samma enkät utläsa att 77 procent av eleverna i årskurserna 2–6 och 74 procent av eleverna i årskurserna 7–8 tycker att de får vara med och bestämma om viktiga frågor i skolan. Av intervjuerna vid Kilafors skola framkommer att en del klasser inte har klassråd och att tiden för klassråd, som i årskurserna 6–9 kallas demokratitid, inte alltid används till gemensamma frågor eftersom eleverna inte tycker att de har något att ta upp. Tiden används i stället av lärarna till information av olika slag.

Några äldre elever uttryckte också en tveksamhet kring nyttan av att diskutera frågor i klassråd och menar att olika frågor kan tas upp i klassen när de är aktuella. Eleverna skall enligt läroplanen förberedas för delaktighet och medansvar och för de rättigheter och skyldigheter som präglar ett demokratiskt samhälle. Inspektörerna bedömer att Kilafors skola bör förbättra arbetet med klassråd och ytterligare stimulera till den delaktighet som arbetet med klassråd innebär.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet

På de båda skolorna bedrivs ett aktivt värdegrundsarbete bl.a. genom projekt Charlie samt kill- och tjejsnack. I skolornas ”Plan för att motverka, förebygga och hantera mobbing och andra kränkningar” redovisas mål med det förebyggande arbetet, definition av kränkningar och mobbing samt handlingsberedskap och ansvarsfördelning när mobbing eller kränkningar förekommer. Planen beskriver inte hur skolan skall agera om en elev på något sätt behandlas kränkande av en vuxen. Det framfördes vid föräldraintervju vid Segersta skola att man som förälder skulle vilja att personalen i större utsträckning kontaktar hemmet när det egna barnet är inblandat i någon incident.

Inspektörerna vill uppmärksamma att det från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Den nya lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion, eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Kommunen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje skola och förskola. I planen skall åtgärder redovisas och den skall följas upp varje år. Vid inspektionstillfället hade skolorna en plan som dock inte behandlade förhållandet vuxen – elev. Inspektörerna förutsätter att skolan beaktar alla former av kränkande behandling i sitt fortsatta arbete.

Föräldrarna vid båda skolorna uttryckte överlag att de är nöjda med den information de får och det samarbete de har med skolorna bland annat i form av föräldraråd. Utvecklingssamtal genomförs med utgångspunkt i den individuella utvecklingsplanen en gång per termin vid båda skolorna. Föräldrarna är nöjda med den information om elevernas kunskapsresultat och sociala utveckling som de får vid samtalen.

Som uppgetts tidigare i rapporten är eleverna vid Segersta skola nöjda med det inflytande de utövar genom klassråd och elevråd. Däremot bör inflytandet över det egna lärandet öka, något som också bedömts tidigare i rapporten.

Av inspektionen framgår att elevinflytandet i båda skolorna är begränsat t.ex. till att eleverna vid vissa tillfällen får välja om de ska arbeta med engelska, matematik eller svenska. I övrigt ges få tillfällen då eleverna kan välja att arbeta med sådant som de själva vill fördjupa sig i eller behöver förbättra. Vid temaarbete förekommer dock möjlighet att påverka vilken fördjupningsuppgift man vill arbeta med, hur man ska arbeta med den och vilken redovisningsform man vill välja. Inflytandet är lärarberoende även om goda exempel på elevinflytande också har beskrivits för inspektörerna. Lärarna vid Segersta skola uppgav att arbetet med att ge eleverna tillfälle att utveckla sitt ansvarstagande och ett successivt allt större inflytande över det egna lärandet har blivit eftersatt.

Lärarna vid Kilafors skola är medvetna om risken att elevernas inflytande och ansvarstagande minskar i stället för att eleverna så som läroplanen anger utvecklar sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar. När det gäller elevernas ansvarstagande uppgav föräldrar att kravet ökar markant fr.o.m. årskurs 7. De uttryckte att det fanns ett ”glapp” mellan vad som krävs av eleverna i eget ansvar i årskurs 6 och årskurs 7. Föräldrarna önskade att de lärare som undervisar i dessa klasser skall samplanera hur elevernas ansvarstagande kan öka successivt.

De lärare som undervisar i årskurserna 7–9 delger eleverna vad de ska kunna för att få godkänt, väl godkänt och i några ämnen mycket väl godkänt efter varje moment. På så sätt blir det enligt lärarna tydligt vad som förväntas av eleverna och att de måste ta ansvar för sitt eget arbete. De båda skolorna har tidigare utarbetat en plan för hur man kan arbeta med elevinflytande och hur det kan öka från förskoleklass till årskurs 9 men denna plan är enligt lärarna inte aktuell nu. Inspektörerna bedömer att de båda skolorna bör förbättra elevernas ansvarstagande och inflytande över sitt lärande och säkerställa att detta ökar med stigande ålder och mognad.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Skolorna i Kilaforsområdet har en gemensam s.k. arbetsplan där man redovisar vad skolorna erbjuder samt vilka mål varje barn som lämnar deras verksamhet skall ha nått. Slutligen betonas att varje barn med glädje skall minnas sin förskole- och skoltid. En arbetsplan skall enligt förordningarna behandla hur skolan avser att arbeta för att genomföra de fastställda målen för utbildningen. Den skall utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal, företrädare för elever och deras vårdnadshavare. Det är rektorn som skall besluta om arbetsplanen. Inspektörerna bedömer att arbetsplanen bör förbättras så att den beskriver hur skolan avser att arbeta för att nå målen för utbildningen. Den bör tas fram i samarbete med elever och föräldrar.

De båda skolorna har tolkat och utvecklat de nationella kursplanerna i olika ämnen, där de anger mål för respektive ämne i form av kunskaper och färdigheter och exempel på områden att arbeta med. Lärarna har dessutom tillsammans tolkat och utvecklat de nationella kursplanerna inom de samhällsorienterande respektive naturorienterande ämnena för att man skall se en röd tråd i undervisningen. Bearbetningarna fungerar som konkreta planeringsunderlag för vad man skall arbeta med i de olika årskurserna och utgår från mål att uppnå i nationella kursplanerna. Inspektörerna vill påpeka att strävansmålen enligt läroplanen skall utgöra det främsta underlaget för planeringen av undervisningen.

I mål att sträva mot används generella kunskapskvaliteter som utveckla, fördjupa, tillägna sig och bli förtrogen med, för att tydliggöra att dessa är utvecklingsmål som inte har någon gräns.

Vid inspektionen av Segersta skola och Kilafors skola var ett vanligt förekommande arbetssätt enskilt arbete med olika uppgifter i läromedel. Eleverna bekräftade bilden av att man arbetar mycket individuellt och att man kan välja mellan att sitta i klassrummet eller i annat utrymme, t.ex. i korridoren, med skälet att man ville arbeta ostört. Som framgår tidigare i rapporten, förekommer varierade arbetsformer och arbetssätt vid de tillfällen man bedriver temaarbete. Inspektörerna vill poängtera vikten av att undervisningen präglas av varierade arbetssätt.

Elever som är mottagna i den obligatoriska särskolan och får sin utbildning som integrerade elever i grundskolan följer grundsärskolans kursplaner. De integrerade särskoleelevernas utbildning behandlas vidare i kommunrapporten.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

I skolornas elevvårdsteam ingår specialpedagog, skolsköterska och kurator. Vid s.k. elevgenomgångar diskuteras de olika arbetslagens frågor kring elevers eventuella behov av stöd och hur det bäst kan ges. Lärarna på de båda skolorna uppger att elevers behov av stöd i svenska och matematik upptäcks tidigt vid dessa elevgenomgångar och att kontroll av elevers fortsatta utveckling sker genom olika uppföljningar och diagnoser. En plan, ”Det goda receptet”, anger hur lärarna skall följa utvecklingen i svenska från förskoleklass till årskurs 6. Specialpedagogerna följer upp resultaten i Skolverkets diagnostiska material i årskurs 2 och nationella ämnesprov i årskurs 5. De arbetar individuellt med att ge elever stöd, kontinuerligt eller periodvis och lyfter behovet av ytterligare förstärkt stöd till central nivå när det behövs. Lärarna rådgör också med speciallärare eller specialpedagog för att hitta det arbetssätt som passar bäst för att i första hand ge eleverna stöd inom klassens ram.

Vid Kilafors skola arbetar man flexibelt med små undervisningsgrupper, ”Framtiden” för årskurserna 2–5 och ”Mats-gruppen” för elever i årskurserna 6–9. Eleverna har under längre eller kortare perioder delar av ett eller flera ämnen i dessa små undervisningsgrupper. Av elevenkäten framgår att eleverna anser sig få tillräckligt med stöd.

I Kilafors skolas kvalitetsredovisning för 2005 anges för förskoleklassen och årskurserna 1–2 att många elever gör stora framsteg när de får extra stöd men att behovet av särskilt stöd är större än resurstilldelningen. I Segersta skolas kvalitetsredovisning anger man att den omorganisation som gjorts har inneburit att de lyckats avsätta mer tid för barn i behov av särskilt stöd.

Av inspektionen framgår att skolorna har arbetat mycket med att få till stånd en enhetlig struktur på arbetet med elevstöd. Intervjuerna med samtliga grupper visar att eleverna ges stöd på olika sätt och i olika sammanhang även om några lärare uttrycker att stödet naturligtvis skulle kunna vara av större omfattning. Inspektörerna bedömer att skolorna har bra rutiner för att upptäcka och ge elever stöd.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Elevernas resultat följs i de båda skolorna genom observationer, tester och andra avstämningar av hur de genomför sina uppgifter. Deras utveckling och resultat diskuteras i arbetslagen och vid möten mellan rektorerna och lärarna. Lärarna vid Kilafors skola uppger själva att det finns brister i arbetet med att säkerställa en likvärdig bedömning och att de kommungemensamma ämnesträffar kring dessa frågor, som förekommer i några ämnen, kan utvecklas. Inspektörerna bedömer att Kilafors skola bör förbättra sitt arbete för att säkerställa en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning.

I årskurserna 7–9 i Kilafors skola arbetar eleverna med uppgifter där lärarna, ofta mycket detaljerat, har angett vad eleverna skall göra och kunna för att nå de olika betygsnivåerna godkänd och väl godkänd. När det gäller betygs-kriterier för mycket väl godkänd anges de oftast inte lika tydligt och eleverna uppmanas ibland att fråga lärarna vad de skall göra för att kunna få det betyget. Även prov betygsätts i årskurserna 7–9. Att betyg används på detta sätt medför enligt lärarna att eleverna ”fokuserar mer på målen” och tar mer ansvar för sina studier.

Enligt författningarna skall betyg sättas i slutet av varje termin i årskurs 8 och i slutet av höstterminen i årskurs 9 i ämnen och ämnesblock som inte har avslutats, och när ett ämne eller ett ämnesblock har avslutats. Beträffande förekomsten av betygsnivåer vid bedömning av elevers uppgifter och kunskapsresultat i årskurs 7 bedömer inspektörerna att detta måste åtgärdas eftersom det strider mot författningarnas krav och intentioner.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

I förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet fastställs att en skriftlig kvalitetsredovisning årligen skall upprättas som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Den skall innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen har uppnåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta om målen inte har uppnåtts.

De båda skolornas kvalitetsredovisningar för 2005 redovisar resultatet av arbetet utifrån de verksamhetsmål som skall redovisas till barn- och utbildningsförvaltningen; hälsa – livsstil, jämställdhet och elever i behov av särskilt stöd. Dessa kvalitetsredovisningar innehåller en del uppgifter som gäller bedömningar av resultaten av arbetet med elever i behov av särskilt stöd men inte bedömningar av skolans resultat i övrigt.

Inspektörerna bedömer att skolornas kvalitetsredovisningar bör förbättras så att det tydligare framgår i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen förverkligas.

Ledning och intern kommunikation

Kilafors skola har två rektorer, en för förskoleklassen och årskurserna 1–5 och en för årskurserna 6–9. I arbetslagen för årskurserna 6–9 finns arbetslagsansvariga vilkas funktion till största delen är att samla in arbetslagets synpunkter i olika frågor till rektorn och att delge information från rektorn. Arbetslagsledare utses för ett år i taget. Vid Segersta skola är personalen indelad i två arbetslag men har inte arbetslagsledare. Inspektörerna bedömer att rektorerna i de båda skolorna är förtrogna med verksamheterna.

Emellertid bör det pedagogiska ledarskapet förbättras särskilt med hänsyn till de förbättringsområden som beskrivs i denna rapport.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Tillgång till utbildning och information om utbildning

Enligt kommunens enkät är 87 procent av föräldrarna med barn i årskurserna 2–6 i Segersta skola nöjda med den information de har fått om hur deras barn har det i skolan. Enkäten visar för Kilafors skola att 92 procent av föräldrarna med barn i årskurserna 2–6 och 87 procent med barn i årskurserna 7–8 är nöjda med den information de har fått om hur deras barn har det i skolan. Intervjuerna med föräldrar bekräftar överlag den bilden.

Vid intervjuer med lärare och elever vid Segersta skola framkom att eleverna inte har teknik i sådan utsträckning att de kan uppnå kursplanemålen i ämnet för årskurs 5.

Enligt grundskoleförordningen skall eleverna erbjudas ett allsidigt urval av ämnen inom ramen för elevens val och undervisningen skall syfta till att fördjupa och bredda elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen. Det utbud eleverna vid de båda skolorna kan välja från i elevens val utgår mer från skolans resurser än från elevernas behov. Inspektörerna bedömer att teknik och elevens val inte erbjuds i enlighet med författningarnas krav vilket måste åtgärdas.

Vid Kilafors skola förekommer i årskurserna 6–9 s.k. inläsningsdagar tre dagar per termin. Dessa är skoldagar för de elever som inte är klara med de uppgifter eller det beting man fått av lärarna medan de som har slutfört sina uppgifter kan, enligt lärare och elever, vara lediga. Rektorn uppgav att eleverna erbjuds möjlighet till hemstudier. Enligt författningarna skall elever i grundskolan ha minst 6 665 timmar under sin grundskoletid. Inspektörerna bedömer att rektorn vid Kilafors skola bör säkerställa att eleverna får den för grundskolan garanterade undervisningstiden.

Personal

Av den officiella statistiken för Segersta skola framgår att 7,4 lärare per 100 elever varav 6,9 med pedagogisk utbildning. Rektorn uppger att alla lärare är behöriga i de ämnen de undervisar läsåret 2005/06.

Statistiken visar att lärartätheten i Kilafors skola för förskoleklassen och årskurserna 1–5 är 8,3 lärare per 100 elever varav 7,6 med pedagogisk utbildning. I årskurs 6–9 är antalet lärare per 100 elever 8,4 varav 5,6 med pedagogisk utbildning. Rektorn uppger att samtliga lärare har pedagogisk utbildning utom i ämnet musik. Inspektörerna bedömer att Kilafors skola bör förbättra tillgången till ämneskompetens inom ämnet musik.

Kompetensutvecklingen har enligt lärarna varit eftersatt men man har nu genomfört en analys av skolornas kompetensbehov och planerar att under de kommande åren genomföra ett flertal kompetensutvecklingsinsatser med EU-medel.

Materiella resurser

Segersta och Kilafors skolor har som helhet lokaler som är rymliga och ljusa och tillgång till aktuella läromedel. Vid inspektionsbesöket framkommer att datorutrustningen är bristfällig, vilket enligt lärare och elever försvårar det pedagogiska arbetet. Elever som inspektörerna mötte berättade att de ibland måste göra vissa arbeten hemma eftersom skolans datorer inte fungerade eller var upptagna. I Segersta skola framförde föräldrar som intervjuades kritik mot den lilla gymnastiksal som fanns på skolan.

Inspektörerna bedömer att datortillgängligheten bör förbättras men att skolorna har lokaler och materiella resurser i övrigt som ger förutsättningar för att undervisning, personalens planering och samarbete kan ske i enlighet med gällande bestämmelser.

Datum	Ort
2006-09-29	Stockholm

Gunilla Önneby
Bertil Karlhager